

MIC GHID DE BUNE PRACTICI PENTRU EXPERTII CONTABILI JUDICIARI

- Expertiza contabila judiciara este proba in justitie, atat in dosarele de instanta, civile si penale, judecate de catre Completele de judecata, cat si in dosarele de cercetare penala instrumentate de catre Organele de cercetare penala, prin intermediul Procurorului de caz si/sau a politistului de caz;
- Expertiza contabila judiciara poate fi incuviintata atat in stadiul judecarii pe fond a dosarului, cat si in calea de atac "Apel", daca judecata dosarului de instanta are doua cai de atac, respectiv "Apel" si "Recurs";
- Expertiza contabila judiciara poate fi dispusa si incuviintata atat din oficiu, de catre Instanta de judecata, in dosarele de instanta prin Incheiere de Sedinta si de catre Organele de cercetare penala, in dosarele de cercetare penala prin Ordonanta Procurorului, cat si incuviintata la cererea partilor din dosare;
- Partile din dosar au dreptul sa solicite sa li se incuviinteze experti contabili judiciar, experti consilieri parte care sa ii reprezinte in desfasurarea expertizei incuviintate;
- Toti expertii contabili incuviintati, desemnati si consilieri parte, trebuie sa fie experti contabili judicari, cu viza valabila de exercitare a profesiei pe anul in curs, inscrisi pe listele Ministerului Justitiei;
- Deasemenea, expertii contabili judicari incuviintati in dosarul respectiv trebuie sa aiba exprimata in Fisa de optiuni, specializarea pentru care au fost incuviintati sa efectueze/participe la efectuarea expertizei contabile judiciare din dosarul in cauza;
- Expertul contabil judiciar care nu are specializarea pentru care s-a incuviintat expertiza contabila judiciara, trebuie sa se autosesizeze si sa aduca la cunostinta Instantei sau a Organului de cercetare penala, dupa caz, astfel incat acestia sa se pronunte asupra acestui aspect in cunostinta de cauza;
- La fel ca si la incuviintarea probei cu expertiza contabila judiciara si obiectivele expertizei contabile judiciare se pot propune atat din oficiu cat si la cererea partilor din dosar si apoi incuviinta in tot sau in parte de catre Instanta sau de Organul de cercetare penala, dupa caz;
- Atat in Incheierea de Sedinta cat si in Ordonanta Procurorului se inscriu urmatoarele elemente: incuviintarea probei cu expertiza contabila judiciara, a obiectivelor expertizei, a expertului/comisiei de experti contabili judicari desemnati, a expertului/expertilor contabili judicari consilieri parte al/ai partilor din dosar, a

onorariului provizoriu si a termenului la care trebuie predat Raportul de expertiza contabila judiciara;

- Dupa aceasta etapa, expertul/expertii contabili judiciari desemnati primesc o adresa cu numirea pentru efectuarea expertizei contabile judiciare;

- Daca adresa de numire se primeste prin posta, expertul contabil judiciar desemnat trebuie sa verifice in prezenta postasului, amprenta cu data postei aflata pe plicul primit, astfel incat sa se asigure ca aceasta coincide cu data fizica a zilei in care a primit plicul cu adresa de numire;

- In cazul in care data postei nu coincide cu ziua primirii, expertul contabil judiciar desemnat trebuie sa consemneze acest aspect in borderoul postasului si deasemenea trebuie sa instiinteze Instanta pana la primul termen de judecata a dosarului in care a fost incuviintata expertiza pentru care a fost desemnat sa o efectueze;

- Dupa numire, este indicat, ca expertii desemnati sa mearga la arhiva unde se afla documentele din dosarul cauzei in care s-a dispus efectuarea expertizei contabile judiciare, pentru studierea materialului documentar, astfel incat sa poata stabili daca sunt necesare si alte documente justificative in efectuarea expertizei;

- Dupa stabilirea opisului documentelor justificative existente in dosar, necesare efectuarii expertizei, precum si dupa estimarea volumului de munca si implicit a timpului de lucru si al onorariului provizoriu estimate, in cazul in care expertul contabil judiciar nu este chemat in Camera de Consiliu pentru a-si putea exprima punctul de vedere pe aceste aspecte, atunci, pana la primul termen de judecata este indicat, ca expertul contabil judiciar desemnat sa depuna la dosarul cauzei, cu numar de inregistrare, o adresa prin care sa instiinteze daca are nevoie de precizari in ceea ce priveste obiectivele incuviintate, precum si asupra duratei de timp in care o sa efectueze expertiza. Nu in ultimul rand, in urma acestor demersuri preliminare este indicat, daca doreste acest lucru, sa depuna si o Cerere de majorare a onorariului provizoriu, care sa aiba anexata un Decont estimativ al onorariului provizoriu;

- Daca se impune, expertul contabil judiciar procedeaza la Convocarea partilor din dosar. Aceasta trebuie sa se faca pe baza Citativului din dosar, respectiv la adresele de corespondenta ale partilor, care uneori pot fi altele decat cele ale sediului sau ale domiciliului partilor, dupa caz;

- In dosarele penale de judecata si in dosarele de cercetare penala, fara incuviintarea scrisa a Instantei sau a Organului de cercetare penala, dupa caz, nu se procedeaza la convocarea partilor din dosar;

- In dosarele penale, orice solicitare a expertului desemnat se face in scris sub forma de cerere catre Instanta sau catre Organul de cercetare penala, dupa caz;
- Convocarea procedurala trebuie sa se efectueze prin posta, cu scrisoare recomandata, cu confirmare de primire si cu continut declarat, pe baza Notei de inventar;
- Sa se tina cont de faptul ca, prin Convocarea expertilor consilieri nu se intelege si nu inseamna convocarea partilor din dosar, conform procedurii;
- Dupa prima convocare, pe baza intocmirii unui Proces-Verbal, se poate stabili de comun acord cu toate partile, se se realizeze corespondenta si prin posta electronica, cu indicarea precisa in scris a fiecarei adrese de e-mail pentru fiecare parte din dosarul cauzei, inclusiv pentru fiecare expert desemnat/consilier;
- Orice convocare si/sau intalnire a expertilor din dosar trebuie sa se finalizeze cu intocmirea unui Proces-Verbal in care sa se consemneze cine a fost prezent, in ce calitate, ce s-a dezbatut, care sunt documentele primite, pe baza de opis sau indicarea lor in cadrul Procesului-Verbal si care sunt deciziile, concluziile de la finalul intalnirii;
- Nu este permisa prezenta altor persoane din afara cadrului juridic al dosarului;
- In cazul in care, in urma convocarilor nu se primesc documentele justificative necesare efectuarii expertizei sau nu se indica locul unde se afla acestea, atunci este important sa solicitati respectuos Onoratei Instante sa puna in vederea partilor sa procedeze la aceste lucruri, adica ori sa depuna documentele justificative necesare intocmirii raportului de expertiza contabila judiciara, ori sa indice locul unde se afla acestea pentru a lua cunostinta de ele;
- In cazul in care nu exista documente justificative pe baza carora sa se raspunda la obiectivele expertizei, atunci este indicat sa aduceti la cunostinta Instantei pana la primul termen de judecata, astfel incat sa se solicite sa se puna in vederea partilor sa puna la dispozitia expertului desemnat documentele justificative necesare efectuarii expertizei sau sa indice locul unde acestea se afla;
- Daca nici dupa aceste demersuri nu exista documente justificative pe baza carora expertul desemnat sa raspunda la obiectivele expertizei, atunci este indicat sa se intocmeasca Raport de imposibilitate;
- Impreuna cu expertii consilieri, expertul desemnat trebuie sa stabileasca un program de lucru privind desfasurarea expertizei contabile judiciare;
- Daca exista comisie de experti desemnati si au opinii diferite, acestea se vor trece succesiv in acelasi raport de expertiza, fiecare opinie trebuind sa fie motivata;

- In cazul in care expertii consilieri nu se prezinta la programul de lucru stabilit de comun accord cu expertul desemnat, inainte de a merge la auditul de calitate de la CECCAR pentru viza auditului de calitate, expertul desemnat trebuie sa faca toate demersurile pentru a aduce la cunostinta expertilor consilieri draftul Raportului de expertiza, pentru a da dreptul acestora sa isi insereze eventuala opinie separata dupa fiecare raspuns al expertului desemnat, la fiecare obiectiv in parte; aceste demersuri trebuie facute in scris pentru a putea demonstra acest lucru;
- Raportul de expertiza contabila judiciara se semneaza si se stampileaza pe fiecare pagina de catre toti expertii contabili judiciar din dosarul in cauza, respectiv atat de catre expertul/expertii desemnati, cat si de catre expertul/expertii consilieri parte;
- Toti expertii contabili judiciari incuviintati in dosarul respectiv trebuie sa prezinte auditorului de calitate o data cu raportul de expertiza contabila judiciara pentru luarea vizei auditului de calitate si Declaratiile de independenta completate si semnate pe propria raspundere de fiecare expert semnat al raportului in parte;
- Auditorul de calitate trebuie sa se asigure de faptul ca toti expertii au respectat prevederile Standardului Profesional nr. 35, cu drepturi si obligatii si sa intocmeasca daca este cazul, Referat, motivat, doar daca acest lucru se impune, cu indicarea persoanei care nu a respectat prevederile normei si a articolului incalcat;
- Deasemenea, atunci cand se invoca mai multe calitati profesionale ale persoanelor semnatare ale raportului de expertiza contabila judiciara, altele decat cea de expert contabil judiciar, acest lucru este indicat sa se verifice de catre auditorul de calitate prin solicitarea de la experti a Incheierii de Sedinta sau a Ordonantei Procurorului, dupa caz, din care sa rezulte ca acestea au fost incuviintate de Onorata Instanta sau de Procuror, dupa caz;
- La final, dupa depunerea Raportului de expertiza si/sau a raspunsului la obiectiuni si/sau a completarilor, daca se impune, expertul judiciar desemnat poate depune o Cerere de majorare a onorariului si de stabilire a onorariului definitiv, care sa aiba in spate un Decont de stabilire a onorariului definitiv;
- Daca dupa depunerea raportului de expertiza contabila judiciara se admit obiectiuni, expertul desemnat este obligat sa raspunda la acestea;
- Daca apar documente noi, isi modifica opinia fata de primele raspunsuri sau apar obiective noi, expertul desemnat trebuie sa reia procedura de convocare a partilor (cu exceptia dosarelor penale) si cea de program de lucru cu expertii consilieri parte;

- Refacerea rapoartelor de expertiza presupune si reluarea procedurii cu viza auditului de calitate de la CECCAR;
- In conditiile in care a fost amendat, expertul trebuie sa faca Cerere de reexaminare si sa solicite anularea sau reducerea amenzii, putand argumenta, motiva inclusive pe baza adreselor depuse pana la primul termen de judecata sau in Camera de Consiliu, acestea avand in spate drept justificare faptul ca initial expertul contabil judiciar desemnat a fost la arhiva pentru studiul dosarului in cauza si anuntand din timp asupra aspectelor privind volumul de munca si implicit intinderea lucrarilor de expertiza;
- Expertul sa aiba in vedere tot timpul, ca in cazul dosarelor penale sau de cercetare penala nu au voie sa convoace partile sau sa ia legatura cu acestea daca nu au primit incuviintare de la Onorata Instanta sau de la Organul de cercetare penala;
- In cazul in care se inchid dosare in instanta fara ca expertul contabil judiciar desemnat sa aiba posibilitatea sa primeasca incuviintarea majorarii onorariului, sau sa nu existe dovada achitarii onorariului, sau fara ca Instanta sa se pronunte asupra tuturor cererilor expertului contabil judiciar desemnat, atunci expertul are posibilitatea sa faca o Cerere de repunere pe rol si de redeschidere a dosarului, in scopul completarii dispozitivului de catre Instanta, pentru ca aceasta sa se pronunta pe cererile depuse de expert si pe care nu se pronuntase;
- In acest scop, in cadrul cererii expertul contabil judiciar desemnat trebuie sa precizeze explicit ce doreste, dupa caz, respectiv: ca de exemplu, pronuntare pe majorare de onorariu, pronuntare pe investire cu titlu executoriu a onorariului neachitat de catre parti;
- Dupa investirea onorariului cu titlu executoriu de catre Instanta, expertul trebuie sa se adreseze unui Executor judecatoresc, pentru a se deschide un Dosar de executare silita impotriva debitorului, in scopul recuperarii sumelor de bani reprezentand onorariu neachitat de catre partea din dosarul in cauza;
- In cazul in care expertul primeste onorariul sau alte sume de bani de la partea din dosar, direct in contul sau bancar, sau sub orice alta forma decat cea legala, expertul trebuie sa le returneze de indata, altfel aceste sume se considera mita, iar fapta se considera infractiune si se pedepseste ca atare.